

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΚΣΕ: ένας οδηγός για ειδικότητα ΠΕ 19-20

Εισαγωγικά

Οι εφαρμογές στην τάξη και οι αντίστοιχες υποστηρικτικές συναντήσεις (συνολικά 8 +8) αποτελούν συνδυασμένες δράσεις (τη λεγόμενη *Πρακτική Άσκηση*) και αποσκοπούν στην εξάσκηση των επιμορφουμένων στην παιδαγωγική και διδακτική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη σχολική τάξη, στη διδακτική πρακτική των επιμορφουμένων σε πραγματικές συνθήκες. Η ΠΑ, δηλαδή οι εφαρμογές στην τάξη και οι υποστηρικτικές συναντήσεις, αποτελούν μια πολύ σημαντική φάση της Επιμόρφωσης, ίσως την πιο σπουδαία, από μια άποψη.

Στο μέρος αυτό του προγράμματος επιμόρφωσης στο ΚΣΕ που αφορά στην Πρακτική Άσκηση (ΠΑ), επιδιώκεται να καταστούν ικανοί οι επιμορφούμενοι στα εξής:

- να σχεδιάζουν και να υλοποιούν σενάρια παιδαγωγικής αξιοποίησης των ΤΠΕ στο σχολείο, συνδέοντας τις γνώσεις που απέκτησαν στο ΚΣΕ κατά τη διάρκεια του Γενικού και Ειδικού μέρους, με τα μαθήματα της ειδικότητάς τους,
- να αναπτύσσουν δεξιότητες αναδιαμόρφωσης των προτεινόμενων σεναρίων καθώς και σχεδιασμού μαθημάτων με ψηφιακά εργαλεία
- να αναστοχάζονται πάνω στο σχεδιασμό και στις πρακτικές που ακολουθούν για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στο σχολείο και στη διδακτική τους πρακτική και ο αναστοχασμός αυτός να αποτελεί ένα εργαλείο για τη βελτίωση της διδακτικής τους πρακτικής,
- να συνεργάζονται με τους συναδέλφους της ειδικότητάς τους και με τους διδάσκοντες στο ΚΣΕ για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την κριτική προσέγγιση σεναρίων, να αναπτυχθούν δηλαδή συνεργατικές πρακτικές μεταξύ των εκπαιδευτικών,
- να οργανώνουν την παιδαγωγική και διδακτική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε., ώστε να μπορούν να τις χρησιμοποιούν στην καθημερινή τους διδακτική πρακτική, όταν το κρίνουν σκόπιμο,
- στο μέτρο του δυνατού, να είναι σε θέση να εκτιμήσουν και να αξιοποιήσουν ενδεχόμενες μελλοντικές δυνατότητες των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση,
- να προσανατολιστούν οι επιμορφούμενοι σε μία μαθητοκεντρική προοπτική κατά την διδακτική αξιοποίηση της τεχνολογίας.

Βέβαια, όλοι αυτοί οι στόχοι δε θα επιτευχθούν σε μια συνεδρία, ούτε όλοι στον ίδιο βαθμό, αλλά επιδιώκεται να επιτευχθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό στη διάρκεια όλης της ΠΑ.

Η οργάνωση της Πρακτικής Άσκησης

Για την υλοποίηση της ΠΑ προβλέπονται 8 συνεδρίες στο ΚΣΕ (υποστηρικτικές συναντήσεις) στη διάρκεια των οποίων οι επιμορφούμενοι θα σχεδιάζουν τα σενάρια τα οποία θα εφαρμόζουν στην τάξη ή αναστοχάζονται πάνω στις εφαρμογές που ήδη έχουν υλοποιήσει. Είναι προφανές ότι η σχεδίαση των σεναρίων, δραστηριοτήτων κλπ δε θα εξαντλείται μόνο στις υποστηρικτικές συναντήσεις και οι επιμορφούμενοι θα εργαστούν και εκτός υποστηρικτικών συναντήσεων (μόνοι τους ή/και συνεργατικά) προκειμένου να ολοκληρώσουν τη σχεδίαση τους ή τον αναστοχασμό. Ωστόσο, οι υποστηρικτικές συναντήσεις θα επιτρέψουν την αλληλεπίδραση με τους επιμορφωτές και τη στενή συνεργασία με τους άλλους επιμορφούμενους μέσα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο και με την έννοια αυτή είναι απαραίτητες.

Οι επιμορφωτές, κατά τη διάρκεια των υποστηρικτικών συναντήσεων, έχουν ως καθήκον τους να υποστηρίζουν και να καθοδηγούν τους επιμορφούμενους και να οργανώνουν σε συλλογικό επίπεδο τη σχεδίαση των εφαρμογών στην τάξη ή τον αναστοχασμό.

Οι επιμορφούμενοι, πραγματοποιούν επίσης 8 ωριαίες (τουλάχιστον ωριαίες) παρεμβάσεις/διδασκαλίες (εφαρμογές στην τάξη) τις οποίες έχουν σχεδιάσει και εξετάζουν κριτικά τις παρεμβάσεις αυτές (αναστοχασμός) στη διάρκεια των υποστηρικτικών συναντήσεων.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό, τονίζεται και πάλι ότι οι 8 υποστηρικτικές συναντήσεις είναι πολύ σπουδαίες, καθώς οι νεοαποκτημένες γνώσεις των επιμορφουμένων θα μεταφραστούν στη δημιουργία φύλλων εργασίας, δραστηριοτήτων, σεναρίων για πραγματικές διδασκαλίες (και όχι ως «ασκήσεις επί χάρτου»). Επιπλέον, πρόκειται για δραστηριότητες και σενάρια που θα δημιουργηθούν και θα εξεταστούν συλλογικά και με την υποστήριξη-καθοδήγηση του επιμορφωτή, όπως έχει ήδη αναφερθεί.

Κάθε εφαρμογή στην τάξη θα σχεδιάζεται προκαταρκτικά και, επιθυμητό είναι, να εξετάζεται αναστοχαστικά μετά την υλοποίησή της. Αυτό ίσως δεν είναι εφικτό από την άποψη του διαθέσιμου χρόνου, αλλά ο επιμορφωτής θα πρέπει να φροντίσει ώστε τουλάχιστον μια εφαρμογή στην τάξη για κάθε επιμορφούμενο να εξεταστεί αναστοχαστικά.

Ο όρος «αναστοχαστικά» σημαίνει την κριτική εξέταση της πραγματοποιημένης διδασκαλίας, έτσι ώστε, τελικά οι ενδεχόμενες παρατηρήσεις και επισημάνσεις από τον ίδιο το διδάσκοντα, τον επιμορφωτή ή τους συνεπιμορφούμενους, να χρησιμεύσει ως οδηγός για τις μελλοντικές διδασκαλίες.

Είναι πολύ πιθανόν ότι οι πρώτες 2-3 υποστηρικτικές συναντήσεις θα είναι περισσότερο αφιερωμένες στη σχεδίαση παρά στον αναστοχασμό. Οι επόμενες ωστόσο, θα έχουν μάλλον στοιχεία και από τα δυο είδη δραστηριοτήτων (σχεδίαση και αναστοχασμό). Ο επιμορφωτής, ανάλογα με την περίπτωση, θα κρίνει ο ίδιος κάθε φορά πόσο χρόνο θα αφιερώσει στο κάθε είδος, με ποια σειρά θα οργανώσει την κάθε φάση και γενικά είναι ελεύθερος να διαμορφώσει τις συναντήσεις, έτσι ώστε να μεγιστοποιήσει το μαθησιακό αποτέλεσμα.

Η σχεδίαση

Στη σχεδίαση των παρεμβάσεων/εφαρμογών στην τάξη, οι επιμορφούμενοι καλό είναι να εργάζονται σε ομάδες που επεξεργάζονται το ίδιο ή παρόμοιο θέμα. Φυσικά αυτό δεν είναι πάντα εφικτό και στις περιπτώσεις αυτές οι επιμορφούμενοι θα εργάζονται μεμονωμένα. Κάθε εκπαιδευτικός εμπλέκεται στη διαμόρφωση απλών δραστηριοτήτων ή διδακτικών σεναρίων και υλοποιεί το υλικό που έχει ετοιμάσει υποστηριζόμενος, όπου χρειάζεται, από τους άλλους εκπαιδευτικούς της ομάδας στο βαθμό που αυτό είναι οργανωτικά εφικτό. Με βάση τις διδακτικές του ανάγκες, τα μέσα στα οποία έχει πρόσβαση και τις γνώσεις που έχει αποκτήσει από τις επιμορφωτικές συνεδρίες, κάθε επιμορφούμενος σχεδιάζει τις διδακτικές παρεμβάσεις που θα κάνει στην τάξη. Είναι χρήσιμο (αλλά όχι υποχρεωτικό) ο σχεδιασμός να λαμβάνει υπ' όψη (κατά το δυνατόν) τα διδαγμένα σεναρία και το προτεινόμενο υποστηρικτικό υλικό της επιμόρφωσης.

Οι δραστηριότητες μπορεί να κλιμακωθούν ως προς σχεδιαστικές απαιτήσεις από απλές δραστηριότητες με χρήση Τ.Π.Ε. στην τάξη, μέχρι και την εφαρμογή ενός ολόκληρου σεναρίου από τους μαθητές. Ωστόσο, είναι υποχρεωτικό τουλάχιστον μια από τις παρεμβάσεις κάθε επιμορφούμενου να αποτελεί μέρος ενός πλήρους σεναρίου (το οποίο μπορεί να απαιτεί πολύωρη εφαρμογή, όταν εφαρμοστεί πλήρως).

Οι δραστηριότητες θα μπορούσαν να χαρακτηρίζονται από μία κλιμάκωση με βάση τις απαιτήσεις σχεδιασμού και υλοποίησης και την αυξανόμενη εμπειρία των επιμορφουμένων. Έτσι, αρχικά μπορούν να σχεδιαστούν απλές δραστηριότητες που να περιλαμβάνουν χρήση ενός λογισμικού συνδυαστικά με χρήση ηλεκτρονικών διαφανειών οι οποίες να συνοδεύονται από διαπραγμάτευση στην τάξη. Υπενθυμίζεται πάντως ότι οι παρουσιάσεις (ή άλλες εφαρμογές γραφείου) και άλλα εργαλεία γενικής χρήσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν με μη-τετριμμένους τρόπους, καθώς, για παράδειγμα, οι ψηφιακές παρουσιάσεις μπορούν να αποκτήσουν ένα ψευδοδυναμικό χαρακτήρα (π.χ. πολλές διαφάνειες που διαδέχονται με μεγάλη ταχύτητα η μια την άλλη, δίνουν ένα ψευδαίσθηση κίνησης – δεξ σχετικό κεφάλαιο Γενικού Μέρους). Οι αρχικές δραστηριότητες μπορούν ακόμη να περιλαμβάνουν στο εργαστήριο Η/Υ χρήση διαδικτύου με αξιοποίηση των εμπλουτισμένων βιβλίων του ψηφιακού σχολείου ή δραστηριότητες στο εργαστήριο Η/Υ ή στην τάξη με χρήση φορητών υπολογιστών και αξιοποίηση ενός εκ των λογισμικών της επιμόρφωσης στα πλαίσια μιας δραστηριότητας διάρκειας μιας ώρας. Προοδευτικά βέβαια, οι δραστηριότητες αυτές θα γίνονται πιο ολοκληρωμένες ή θα σχεδιάζονται πλήρη σεναρία.

Στις πρώτες υποστηρικτικές συνεδρίες, ο επιμορφωτής μπορεί να επικεντρωθεί στα προβλήματα που σχετίζονται με την οργάνωση των μαθητών, την μορφή των δραστηριοτήτων και τα αποτελέσματα των εφαρμογών. Δίνεται έμφαση σε παρατηρήσεις των επιμορφουμένων και προτείνονται πρακτικές λύσεις σε θέματα τεχνικής ή και παιδαγωγικής φύσεως. Ο επιμορφωτής υποδεικνύει τρόπους σύνταξης της αναφοράς (των παραδοτέων) των επιμορφουμένων. Είναι χρήσιμο η αναφορά της εφαρμογής να αναφέρεται σε στόχους, υλικά, οργάνωση και να περιέχει μία μικρή ανάλυση της ροής της εφαρμογής καθώς και μία σύντομη αξιολόγηση (αναστοχασμό). Παρακάτω δίνεται μια λεπτομερέστερη περιγραφή των αναφορών.

Ο επιμορφωτής συμβουλεύει και καθοδηγεί τις ομάδες ή τους μεμονωμένους συναδέλφους στη σχεδίαση σεναρίων ή δραστηριοτήτων. Κατανέμει το χρόνο του κατάλληλα, βοηθώντας σε μερικές περιπτώσεις όλο το τμήμα με υποδείξεις και συμβουλές γενικού χαρακτήρα και άλλοτε εκ περιτροπής κάθε ομάδα ή μεμονωμένο επιμορφούμενο. Όσο η ΠΑ προχωρά, ο ρόλος του επιμορφωτή θα πρέπει να γίνεται πιο περιθωριακός, καθώς οι επιμορφούμενοι θα αποκτούν εμπιστοσύνη στις δικές τους δυνάμεις και προσωπική εμπειρία.

Εάν είναι εφικτό (και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπει η σχετική νομοθεσία), η διδασκαλία καταγράφεται ψηφιακά (μαγνητοφώνηση ή καταγραφή της οθόνης, βιντεοσκοπήση), καθώς η εξέταση του ψηφιακού αρχείου (από τον ίδιο το διδάσκοντα) μπορεί να συμβάλει με ουσιαστικό τρόπο στη βελτίωση της διδασκαλίας.

Πάντως, σε κάθε περίπτωση μια δραστηριότητα πρέπει να έχει διάρκεια τουλάχιστον μια ώρα (αλλιώς πρέπει να συνδυαστεί με άλλες δραστηριότητες, ώστε όλες μαζί να έχουν διάρκεια τουλάχιστον μιας ώρας)

Ο αναστοχασμός

Οι διδασκαλίες συζητούνται μετά την υλοποίησή τους με τα μέλη της ομάδας (εφόσον αυτό είναι εφικτό) ή σε ολόκληρο το τμήμα, ώστε να καλλιεργηθεί ο αναστοχασμός. Με τον όρο “αναστοχασμός” χαρακτηρίζονται οι δραστηριότητες επανεκτίμησης των πεπραγμένων, των εφαρμογών δηλαδή στην τάξη σε συνδυασμό πάντα με το σχεδιασμό που είχε προηγηθεί. Ο αναστοχασμός μπορεί να απαντάει σε (ενδεικτικά) ερωτήματα όπως τα ακόλουθα:

Υλοποιήθηκε το σενάριο σύμφωνα με το σχεδιασμό και τους στόχους του; Προκάλεσε το ενδιαφέρον των μαθητών ή αντίθετα οι μαθητές δεν ενεργοποιήθηκαν; Ποιες δυσκολίες παρουσιάστηκαν; Ποιες αυθόρμητες αντιλήψεις ή παρανοήσεις των μαθητών διαπιστώθηκαν; Αν σχεδιάζοταν πάλι το σενάριο θα άλλαζε ο επιμορφούμενος όλο η επί μέρους στοιχεία του και ποια; Σε τι ωφέλησε τον επιμορφούμενο εκπαιδευτικό ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και ο αναστοχασμός στο σενάριο;

Στη διάρκεια της αναστοχαστικής διαδικασίας με συμμετοχή του τμήματος, ο επιμορφούμενος μπορεί να παρουσιάσει την εφαρμογή στην τάξη και να συζητήσει με τον επιμορφωτή και τους υπόλοιπους επιμορφούμενους τα χαρακτηριστικά της εφαρμογής, να συζητηθούν ενδεχόμενες τροποποιήσεις και βελτιώσεις του σεναρίου ή της δραστηριότητας κλπ. Ο επιμορφωτής παίζει ένα σημαντικό ρόλο όχι ως κριτής, αλλά κατευθύνοντας τη συζήτηση, ώστε οι επιμορφούμενοι συνεργατικά να εξετάσουν κριτικά την εφαρμογή.

Ο αναστοχασμός συμπεριλαμβάνεται υποχρεωτικά ως επιπλέον πεδίο στις αναφορές (παραδοτέα) των επιμορφουμένων.

Τα παραδοτέα των επιμορφουμένων

Για κάθε μια από τις 8 εφαρμογές/παρεμβάσεις στην τάξη ο επιμορφούμενος παραδίδει στον επιμορφωτή έναν πλήρη φάκελο με μια αναφορά και το συνοδευτικό υλικό μετά από ένα εύλογο χρονικό διάστημα (μερικές μέρες) από την περάτωση και

του αναστοχασμού. Δηλαδή ο επιμορφωτής στο τέλος του σεμιναρίου πρέπει να έχει στη διάθεση του 8 φακέλους για κάθε επιμορφούμενο. Κάθε φάκελος από αυτούς θα περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία μιας εφαρμογής στην τάξη (δηλαδή υποχρεωτικά την αντίστοιχη αναφορά, τα φύλλα εργασίας των μαθητών, ενδεχομένως την παραγωγή των μαθητών, πρόσθετο υλικό κλπ).

Εάν ο επιμορφούμενος υλοποίησε στην εφαρμογή στην τάξη ένα σενάριο ή ένα τμήμα σεναρίου, τότε η αναφορά περιλαμβάνει μια πλήρη περιγραφή του σεναρίου, σύμφωνα με τον τυπικό ορισμό του σεναρίου. Επιπλέον, στην αναφορά πρέπει να περιληφθεί και ένα επιπλέον πεδίο, πέρα από τα πεδία που περιλαμβάνονται σε ένα σενάριο: το πεδίο αυτό είναι ο αναστοχασμός, όπως διαμορφώθηκε από τον ίδιο τον επιμορφούμενο και μετά από συζήτηση με τον επιμορφωτή και ενδεχόμενη συζήτηση με την ομάδα με την οποία είχε γίνει η σχεδίαση ή ολόκληρο το τμήμα. Σε κάθε περίπτωση η αναφορά πρέπει να περιλαμβάνει την «ταυτότητα» της παρέμβασης: σχολείο, τμήμα και ημερομηνία της παρέμβασης, ονοματεπώνυμο του επιμορφούμενου κλπ,

Εάν η σχετική παρέμβαση είναι μια δραστηριότητα, η σχετική αναφορά δεν είναι υποχρεωτικό να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία ενός σεναρίου, αλλά πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

Τάξη/Τμήμα (συγκεκριμένη αναφορά στο σχολείο, Τμήμα, ονοματεπώνυμο επιμορφούμενου κλπ), την ημερομηνία εφαρμογής, τον τίτλο της δραστηριότητας ή του σεναρίου, τους στόχους (συνοπτικά), την οργάνωση της τάξης, την υλικοτεχνική υποδομή και το λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε, μια σύντομη περιγραφή της δραστηριότητας και τις αναμενόμενες δυσκολίες των μαθητών. Πρέπει ακόμη να περιληφθούν και τα φύλλα εργασίας των μαθητών και στο τέλος να περιλαμβάνεται και ο αναστοχασμός.

Στο σχετικό φάκελο, εκτός από την αναφορά πρέπει να περιλαμβάνεται και πρόσθετο υλικό που παρήχθη ή χρησιμοποιήθηκε στην εφαρμογή.

Ο επιμορφωτής πρέπει να εξετάζει τους φακέλους και να κάνει σχετικές υποδείξεις στους επιμορφούμενους για τη βελτίωση των σεναρίων, των αναφορών και του λοιπού υλικού.

Λίγο πριν από την έναρξη της ΠΑ, το ΙΤΥΕ αποστέλλει στους επιμορφωτές και τους επιμορφούμενους ορισμένες φόρμες για να συμπληρωθούν κατάλληλα. Οι φόρμες αυτές περιλαμβάνουν την περιγραφή των παρεμβάσεων με πολύ συνοπτικό τρόπο και πρέπει να συμπληρωθούν, ανεξάρτητα από τους φακέλους που παραδίδουν οι επιμορφούμενοι στους επιμορφωτές.

Διευκρινιστικές ερωταποκρίσεις

1. Ερώτημα

Μπορούν οι επιμορφούμενοι να χρησιμοποιήσουν έτοιμα σενάρια ή δραστηριότητες από το υλικό του ΚΣΕ;

Απάντηση

Ναι και μάλιστα ίσως στην αρχή να είναι η καλύτερη επιλογή, μέχρις ότου οι επιμορφούμενοι να αποκτήσουν κάποια πείρα. Τα σενάρια αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτούσια ή να τροποποιηθούν από τους επιμορφούμενους (ανάλογα με τις διδακτικές τους ανάγκες), να συντημηθούν ή να επιμηκυνθούν, να συνδυαστούν και να γενικά να χρησιμοποιηθούν με όποιο τρόπο κρίνουν οι επιμορφούμενοι ως πιο πρόσφορο. Από την άλλη πλευρά, δεν είναι βέβαια υποχρεωτικό: κάθε επιμορφούμενος είναι ελεύθερος να επιλέξει ποια σενάρια ή ποιές δραστηριότητες θα υλοποιήσει και αν θα χρησιμοποιήσει ή όχι το υλικό του ΚΣΕ. Αυτονόητο είναι ότι οι επιμορφούμενοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν και τα σενάρια ή τα φύλλα εργασίας που επεξεργάστηκαν οι ίδιοι στις συνεδρίες 17 και 18 (που είναι αφιερωμένες αποκλειστικά στη δημιουργία φύλλων εργασίας και τη δημιουργία σεναρίων).

2. Ερώτημα

Κάποιος επιμορφούμενος σχεδιάζει μια παρέμβαση στην Γ' τάξη Γυμνασίου, διάρκειας 1 ώρας. Διδάσκει όμως σε τρία τμήματα της Γ' Γυμνασίου. Μπορεί να κάνει την ίδια παρέμβαση τρεις φορές;

Απάντηση

Ναι και αυτό θα θεωρηθεί ως 3 διαφορετικές παρεμβάσεις από τις 8 (θα πρέπει να παραδοθούν τρεις πλήρεις φάκελοι – ακόμη και αν οι αναφορές είναι σε μεγάλο μέρος ίδιες - και να συμπληρωθούν 3 σχετικές φόρμες). Προφανώς θα υπάρχουν μερικές μικροδιαφορές: για παράδειγμα κάθε φορά μπορεί να διαφέρει ελαφρώς ο αναστοχασμός, αλλά στην υπόλοιπη περιγραφή της η παρέμβαση μπορεί να είναι η ίδια (πέρα από τις προφανείς αλλαγές ημερομηνιών κλπ).

3. Ερώτημα

Τρεις συνάδελφοι που τυχαίνει να διδάσκουν ίδια αντικείμενα στην ίδια τάξη αλλά σε διαφορετικά σχολεία ή στο ίδιο σχολείο (έστω τη Β' Γυμνασίου) σχεδιάζουν από κοινού ένα σενάριο για μια παρέμβαση στην τάξη. Μπορούν να το χρησιμοποιήσουν και οι τρεις;

Απάντηση

Ναι και αυτό θα θεωρηθεί ως 3 διαφορετικές παρεμβάσεις (δηλαδή θα πρέπει να συμπληρωθούν 3 σχετικές φόρμες, να παραδοθούν τρεις φάκελοι, 1 από κάθε συνάδελφο – αν υποθέσουμε ότι το σενάριο διαρκεί μια διδακτική ώρα). Προφανώς θα υπάρχουν μερικές μικροδιαφορές: για παράδειγμα λογικά θα διαφέρει ο αναστοχασμός κάθε συναδέλφου, αλλά στην υπόλοιπη περιγραφή της η παρέμβαση μπορεί να είναι η ίδια (πέρα από τις προφανείς αλλαγές ημερομηνιών, ονοματεπώνυμο διδάσκοντα κλπ).

4. Ερώτημα

Μια παρέμβαση στην τάξη (εφαρμογή) μπορεί να γίνει στα πλαίσια ενός project;

Απάντηση

Ναι. Φυσικά το project πρέπει να έχει μια «συνιστώσα» Πληροφορικής (για παράδειγμα ένα διαθεματικό σχέδιο εργασίας Μαθηματικών – Πληροφορικής για τους αριθμούς και την αναπαράσταση τους στις ανθρώπινες κοινωνίες και τον Η.Υ.). Η αντίστοιχη αναφορά του επιμορφούμενου θα περιγράφει κυρίως το μέρος που αφορά την Πληροφορική.

5. Ερώτημα

Οι παρεμβάσεις στην τάξη θα πρέπει όλες να αντιστοιχούν υποχρεωτικά σε πλήρη σενάρια;

Απάντηση

Όχι, οι σχετικές οδηγίες είναι σαφείς. Ωστόσο, είναι υποχρεωτικό για κάθε συνάδελφο να υπάρχει τουλάχιστον μια παρέμβαση που να αντιστοιχεί σε ένα πλήρες σενάριο. Για παράδειγμα, έστω ότι ένας επιμορφούμενος σχεδιάζει μια διδακτική παρέμβαση (ένα πλήρες σενάριο) συνολικής διάρκειας 3 διδακτικών ωρών. Μπορεί αν θέλει, στο παραδοτέο του, να περιλάβει μόνο την πρώτη ώρα της διδασκαλίας του (δηλαδή μόνο την πρώτη ώρα του σεναρίου) και να μην περιλάβει τις άλλες δυο. Οι υπόλοιπες 7 παρεμβάσεις του (από τις 8) μπορούν να αφορούν σε άλλα θέματα, σενάρια, δραστηριότητες κλπ. Είναι φυσικά ένα ερώτημα γιατί να οργανώσει έτσι την παρέμβασή του, αλλά δεν απαγορεύεται. Από την άλλη πλευρά, μπορεί να περιλάβει και τις τρεις ώρες της διδασκαλίας του σεναρίου, ως τρεις ωριαίες παρεμβάσεις, αλλά θα πρέπει να παραδώσει 3 παραδοτέα (3 φακέλους) αυτοτελή: κάθε φάκελος θα περιλαμβάνει ολόκληρο το σενάριο που φυσικά θα είναι το ίδιο, αλλά να εξηγεί κάθε φορά ποιο τμήμα του υλοποίησε, να έχει το σχετικό αναστοχασμό κλπ.

6. Ερώτημα

Σε μια περιγραφή σεναρίου είναι πολύ πιθανόν να μη μπορεί να συμπληρωθούν όλα τα «πεδία». Έτσι, για παράδειγμα, μπορεί οι επιμορφούμενοι να αγνοούν εντελώς την επιστημολογική προσέγγιση τη έννοιας που θα διδάξουν ή να μην είναι σε θέση να προσδιορίσουν εκ των προτέρων τις αυθόρμητες αντιλήψεις των μαθητών κλπ. Τι πρέπει να γίνει στην περίπτωση αυτή;

Απάντηση

Στην περίπτωση αυτή πρέπει να γίνει ό,τι γίνεται πάντοτε: τα σχετικά πεδία δε θα συμπληρωθούν. Ωστόσο, είναι ενδεχόμενο μετά την εφαρμογή να συμπληρωθούν μερικά πεδία που δεν είχαν συμπληρωθεί στην αρχή. Για παράδειγμα, μετά την εφαρμογή στην τάξη, ο επιμορφούμενος να συμπληρώσει το πεδίο που σχετίζεται με τις δυσκολίες των μαθητών – αν κατά την εφαρμογή στην τάξη, διαπίστωσε μερικές από τις δυσκολίες αυτές.

7. Ερώτημα

Ποιες είναι οι διορίες για την παράδοση των φακέλων;

Απάντηση

Προφανώς είναι στην κρίση του επιμορφωτή. Σε κάθε περίπτωση, μερικές μέρες (το πολύ μια εβδομάδα) μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου, ο επιμορφωτής πρέπει να διαθέτει όλους τους πλήρεις φακέλους με τα στοιχεία των ΠΑ.

8. Ερώτημα

Ο φάκελος που παραδίδεται είναι ψηφιακός ή «χάρτινος»;

Απάντηση

Ό,τι μπορεί να παραδοθεί σε ψηφιακή μορφή παραδίδεται σε ψηφιακή μορφή. Τα υπόλοιπα (για παράδειγμα απαντήσεις των μαθητών σε ερωτηματολόγια που τους δόθηκαν έντυπα) σε μορφή χαρτιού.

9. Ερώτημα

Τι ακριβώς είναι η «Ιφιγένεια» και με ποιο τρόπο σχετίζεται με την επιμόρφωση στα ΚΣΕ;

Απάντηση

Η «Ιφιγένεια» είναι ένα αποθετήριο σεναρίων και δραστηριοτήτων διαθέσιμο ως πηγή ψηφιακού υλικού στο portal του έργου. Ένα τμήμα ΚΣΕ με 12 επιμορφούμενους θα «παραγάγει» 96 σεναρία, δραστηριότητες κλπ (12x8). Είναι πολύ πιθανό μερικά από αυτά, ή όλα, να είναι πολύ καλά. Τότε ο επιμορφωτής, σε συνεννόηση με τον επιμορφούμενο, κάνει υποδείξεις για τη βελτίωση της μορφής του σεναρίου ή της δραστηριότητας (ενδεχομένως, γιατί μπορεί να μη χρειάζεται) και ανεβάζει τη δραστηριότητα ή το σενάριο στο αποθετήριο «Ιφιγένεια», όπου είναι προσβάσιμο από όλους τους επιμορφούμενους. Είναι προφανές ότι κάθε σενάριο στην «Ιφιγένεια» παίζει ένα θετικό ρόλο για τον επιμορφούμενο και δευτερευόντως για τον επιμορφωτή, αφού ο επιμορφούμενος είναι πλέον παραγωγός εκπαιδευτικού υλικού. Γενικά είναι επιθυμητό οι επιμορφωτές να υποστηρίξουν και να προωθήσουν την ιδέα της ανάρτησης σεναρίων και δραστηριοτήτων στην «Ιφιγένεια», καθώς όλοι επωφελοούνται: οι άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμενοι φυσικά, αλλά και γενικότερα η κοινότητα των εκπαιδευτικών ΠΕ19-20, οι οποίοι θα βρίσκουν διδακτικό υλικό καλής ποιότητας και υψηλών προδιαγραφών για τις διδασκαλίες τους.

10. Ερώτημα

Τα γνωστικά αντικείμενα των σεναρίων πρέπει οπωσδήποτε να αντιστοιχούν στο μέρος του αναλυτικού προγράμματος που θα διδαχθεί Οκτώβριο-Νοέμβριο ή μπορούν να περιλαμβάνουν και μεταγενέστερα κεφάλαια ύλης; Σ' αυτήν την περίπτωση πότε και πώς θα γίνουν οι παρεμβάσεις;

Απάντηση

Οι επιμορφούμενοι, με τη βοήθεια των επιμορφωτών, μπορούν να δημιουργήσουν σεναρία που αντιστοιχούν σε κατοπινά κεφάλαια ύλης, χωρίς περιορισμό, εκτός από τον προφανή, δηλαδή να μην παραβιάζουν τη νομοθεσία ή σχετικές με την ύλη εγκυκλίους και εντολές. Οι παρεμβάσεις θα γίνουν ωστόσο στο προκαθορισμένο

χρονικό διάστημα των εβδομάδων που διαρκεί η ΠΑ, γιατί με το πέρας της ΠΑ τελειώνει και το πρόγραμμα επιμόρφωσης. Ο επιμορφούμενος θα πρέπει γενικά να μεριμνήσει για την ομαλή διδακτικά παρεμβολή των κατοπινών κεφαλαίων που θα χρησιμοποιήσει για το σενάριο του.